

Ідеологічні константи розвитку адміністративно-правової науки у Львівському національному університеті ім. Івана Франка

Ковбас Ігор Васильович¹, Цепенда Дарина Петрівна²

Опубліковано	Секція	УДК
20.05.2025	Право	340.13:342.9(477)
DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15481875		

Анотація. Стаття присвячена дослідженню ідеологічних та науково-доктринальних основ становлення і розвитку адміністративно-правової науки у Львівському національному університеті імені Івана Франка. У роботі проаналізовано історичну еволюцію адміністративного права як галузі знань і як окремої правової дисципліни в межах університетського середовища, що формувалося під впливом багатовікових політико-правових трансформацій та функціонування різних форм державності на території України. Зокрема, розглядаються особливості викладання адміністративно-правових дисциплін у різні історичні періоди – австрійський, польський, радянський, а також період незалежної України.

У центрі дослідження – ідеологічні константи, які формували академічну традицію викладання та наукового осмислення адміністративного права: гуманізм, пріоритетність прав людини, принципи верховенства права та правової держави. Акцентовано на тому, що саме у Львівському університеті були закладені підвалини наукового аналізу таких категорій, як адміністративний розсуд, адміністративна юстиція, організація публічного управління, а також статус суб'єктів адміністративного права. Простежено вплив наукових шкіл, персоналії видатних учених-адміністративістів, зокрема Юрія Панейка, Володимира Старосольського, Степана Базилевича та інших, які зробили значний внесок у розвиток вітчизняної адміністративно-правової доктрини.

Дослідження висвітлює історичну динаміку ідеологічної основи адміністративного права, її трансформацію відповідно до змін у публічному праві, державному устрої та юридичній освіті. Аргументовано доводиться, що адміністративно-правова наука у Львівському національному університеті імені Івана Франка не лише акумулює знання, але й відіграє системоутворюючу роль у формуванні сучасної правової культури.

У результаті дослідження зроблено висновок, що ідеологічні засади адміністративно-правової науки, закладені у львівській правничій школі, мають суттєвий вплив на розвиток правової державності в Україні та забезпечення принципів законності, ефективності й прозорості в діяльності органів виконавчої влади.

Ключові слова: адміністративне право, адміністративно-правова наука, Львівський університет, правова доктрина, Юрій Панейко, публічне управління.

¹ доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри публічного права, Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича, ORCID ID: 0000-0001-7039-1586

² магістр права, помічник адвоката, ORCID ID: 0009-0006-7953-1518

Ideological Constants of the Development of Administrative Law Science at Ivan Franko National University of Lviv

Abstract. The article is devoted to the study of the ideological and doctrinal foundations of the formation and development of administrative law science at Ivan Franko National University of Lviv. The paper analyzes the historical evolution of administrative law as a field of knowledge and a distinct legal discipline within the academic environment, shaped by centuries of political and legal transformations and the functioning of various forms of statehood on the territory of Ukraine. Special attention is paid to the peculiarities of teaching administrative law disciplines during different historical periods – the Austrian, Polish, Soviet eras, and the period of Ukraine's independence.

The study focuses on the ideological constants that shaped the academic tradition of teaching and theoretical reflection on administrative law: humanism, the primacy of human rights, the principles of the rule of law and the legal state. The author emphasizes that Ivan Franko University became the locus for developing key concepts such as administrative discretion, administrative justice, public administration organization, and the legal status of administrative law subjects. The influence of scientific schools and prominent administrative law scholars – particularly Yuriy Paneyko, Volodymyr Starosolskyi, and Stepan Bazylevych – is traced as part of the development of the national administrative law doctrine.

The research highlights the historical dynamics of the ideological foundations of administrative law and their transformation in response to changes in public law, state structure, and legal education. It is argued that administrative law science at Ivan Franko National University of Lviv not only accumulates knowledge but also plays a systemic role in shaping the modern legal culture of public administration.

The study concludes that the ideological principles of administrative law science developed within the Lviv legal school have had a significant impact on the development of the rule of law in Ukraine and on the promotion of legality, efficiency, and transparency in the activities of executive authorities.

Keywords: administrative law, administrative law science, Lviv University, legal doctrine, Yuriy Paneyko, public administration.

Вступ

Становлення та розвиток адміністративного права як самостійної галузі правової науки в Україні є тісно пов'язаними з трансформаціями у сфері публічного управління, які відбувалися у різні історичні періоди в умовах зміни форм державності. Адміністративно-правова наука, як інтегрована система знань про закономірності правового регулювання виконавчої влади, публічної адміністрації, правовий статус її суб'єктів, інституційний устрій та механізми реалізації адміністративної юрисдикції, виконує ключову роль у формуванні концептуального підґрунтя для державного управління в умовах правової держави.

У сучасній демократичній моделі адміністративне право постає як основа правового регулювання відносин між державою та фізичними особами, що передбачає необхідність ґрунтовного аналізу правових форм публічного адміністрування, принципів законності, обґрунтованості адміністративного розсуду, а також інструментів забезпечення прав людини у сфері управлінської діяльності. Саме в цих координатах адміністративно-правова наука не лише описує й класифікує правові явища, а й формує теоретичну модель взаємодії влади з індивідом через призму адміністративної юстиції, контролю та підзвітності органів виконавчої влади.

Вагоме значення у формуванні національної доктрини адміністративного права має вивчення історико-правового досвіду, накопиченого в академічних центрах, зокрема у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Цей заклад

освіти відіграє визначальну роль у продукуванні знань про природу адміністративного права, починаючи з періоду його інституційного зародження в межах правничої камеральної традиції та до сучасного етапу, коли адміністративне право функціонує як автономна та структурно розгалужена система. Особливу наукову цінність становлять дослідження, присвячені історії кафедри адміністративного права, викладацькі практики й науковий доробок видатних вчених-адміністративістів – зокрема, праці Ю. Панейка, В. Старосольського, С. Базилевича, які заклали підвалини сучасного розуміння адміністративно-правових категорій.

Аналіз джерел, серед яких особливо вирізняються праці І. Бойка, Б. Тищика, В. Кахничка, а також публікації про ключові постаті в історії правничої науки, свідчить про багатогранність і концептуальну глибину адміністративно-правової думки, що формувалася у стінах Львівського університету в контексті змін державного ладу та правових систем.

Метою цієї статті є комплексне осмислення генези та еволюції адміністративно-правової науки у Львівському національному університеті імені Івана Франка, з урахуванням історичних умов, теоретичних підходів і впливу на сучасну правничу доктрину та практику публічного управління. Здійснюється спроба виявити інституційні, ідеологічні та персональні чинники, які обумовили формування унікальної львівської школи адміністративного права.

Результати

Серед вищих навчальних закладів Східної Європи Львівський національний університет імені Івана Франка належить до найдавніших університетів. Одразу із появою цього вишу в його складі було утворено і юридичний факультет. Як зазначає Бойко І., хід створення і становлення Львівського університету і, зокрема, юридичного факультету було зумовлено загальноєвропейськими рушійними силами, до яких належали: гуманізм, породжений добою Відродження, розростання європейського освітнього простору, усвідомлення винятковості ролі права у суспільстві, потреба в професійних правознавцях тощо [1, с. 24].

Однією із важливих галузей права, систем знань та навчальних дисциплін є адміністративне право. Розвиток науки адміністративного права у стінах Львівського національного університету імені Івана Франка має давню історію.

Наприклад, вже на першій стадії існування Львівського університету, а це 1661–1773 роки, на юридичному факультеті зокрема викладали такі навчальні правничі курси, як: основи публічного права, історії державного устрою та основи адміністративного устрою європейських країн [2, с. 7].

При цьому новацією для тодішньої європейської освіти було вивчення історії адміністративного устрою європейських країн. На такий факт звертають увагу звертають Тищик Б. Й. та Бойко І. Й. [3, с. 8].

Загалом у своєму розрості адміністративне право здолало три основні стадії, що їх позначають, як: камералістику, поліцейське право та сучасне адміністративне право, що обмежує вільний розсуд публічної адміністрації в її відношеннях із людиною. Камералістика (від нім. *kameralistik*, фр. *cameralistique*, від пізньюлат. *camera* – скарбниця) була спеціальним циклом адміністративних й економічних дисциплін, назва якого походить від камеральних управлінь, що створювались у добу Середньовіччя князями, герцогами та королями, які володіли великим власним господарством. З метою підготовки чиновників та керуючих господарством великих феодалів на деяких факультетах університетів та у спеціальних школах (які називали камеральними школами) викладались науки, що їх було названо камеральними та які охоплювали переважно гірничу справу, лісове господарство й сільське господарство. Ціллю камеральної діяльності було збільшення статків властителя, отримання максимально

можливих прибутків [4, с. 59]. Камералістика викладалась в університетах європейського середньовіччя, зокрема, і у Львівському університеті, як одному із найбільш давніх вишів України. Тобто, адміністративно-правова наука в стінах Львівського університету з'явилась із моменту своєї появи.

Варто зазначити, що розвиток поліцейського права як стадії розвитку адміністративного права, значною мірою пов'язаний саме із Львівським університетом, де правничу освіту здобув Юрій Панейко, у майбутньому один із провідних адміністративістів. Так, до кола наукових інтересів вченого зокрема належало й питання адміністративних актів, адміністративного розсуду та діяльності поліції й органів адміністративного судочинства – як невідмінних учасників адміністративного провадження.

Науковці також зазначають, що на кафедрі природного права, права народів та інституцій, що її було утворено 1784 року викладачі під час читання лекцій студентам юридичного факультету зокрема акцентували на історії адміністративного устрою низки народів багатонаціональної Австрійської монархії [3, с. 11].

Починаючи із 1784 року навчання та викладання на юридичному факультеті Львівського університету здійснювалось латиною та німецькою мовою, а з 1787 року – виключно німецькою, а із 1869 року, поряд із німецькою, використовували польську й українську мови. У австрійський період навчальні програми юридичного факультету Львівського університету включали зокрема вивчення такого напрямку знань, як адміністративний устрій.

Важливим етапом розвитку науки адміністративного права в Львівському університеті є діяльність завідувача кафедри державного та адміністративного права упродовж (1962–1967 роки) Степана Базилевича (1898-1987).

За підтримки з боку тодішнього декана юридичного факультету Львівського університету професора П. Домбковського у вересні 1945 р. С. Базилевича було зараховано на посаду старшого викладача кафедри державного й адміністративного права юридичного факультету Львівського університету. 1953 року науковець захистив дисертацію на тему: «Основи державного ладу народно-демократичної Польщі», Із 1954 року по 1975 роки С. Базилевича обрали доцентом кафедри.

В складі Польщі юридичний факультет Львівського університету мав назву «виділ права та політичних наук», а згодом – «права» й був найбільшим в Університеті Яна Казимира.

Навчання на юридичному факультеті у 1919-1920 навчальному році відбувалось на таких відділеннях: «загальні науки», «історія права», «судове право», «політичне право та суспільні науки», а у 1930-х роках – на загальних та спеціальних студіях, до яких було включено організовані 1930 року трирічні економічно-адміністративні студії, трирічні дипломатичні студії та дворічні студії із судового (процесуального) права. Своєю чергою економічно-адміністративні студії 1936 року було розділено на адміністративні та економічно-фінансові [3, с. 79].

В середині тридцятих років у галузі адміністративного права працювали такі знані науковці, як М З. Паздро та Т. Біго [3, с. 80].

В радянську добу на юридичному факультеті активно розвивалася наука адміністративного права. Кафедра адміністративного права, яка пізніше була реорганізованою, почала діяти із 1940 року. Предмети адміністративно-фінансового циклу викладали відповідно до нових умов у рамках кафедри радянського державного права та теорії держави та права [3, с. 84-85].

Пізніше кафедру адміністративного права було перейменовано на кафедру радянського державного права (1944–1959), державного та адміністративного права (1959–1998), конституційного, адміністративного та фінансового права (1998–2008), аж

до створення 2008 року окремої кафедри адміністративного та фінансового права [3, с. 88].

Варто зауважити, що першим завідувачем кафедри державного і адміністративного права став П. О. Недбайло [3, с. 89]. Цей знаний науковець, постійний представник УРСР у Комісії ООН з прав людини, який обирався її головою. 1968 року вченого відзначено премією ООН «За видатні досягнення в галузі прав людини» із врученням Золотої медалі ООН.

У зв'язку із набранням чинності нового радянського законодавства наприкінці 50-х – на початку 60-х років ХХ століття, відкриття 1961 року вечірнього навчання, функціонування великого заочного відділення, а так само через брак підручників й іншої навчальної літератури, що відповідали б новим реаліям, перед викладачами юридичного факультету постало завдання оперативно підготувати потрібну юридичну навчально-методичну літературу. Саме тоді вийшов ряд важливих для того часу видань вчених юридичного факультету. Серед них помітною є праця І. М. Пахомова (1962) «Радянське адміністративне право. Загальна частина» тощо [3, с. 92].

У 80-ті роки ХХ століття вчені юридичного факультету досліджували питання наукових основ державного управління, правових актів, виконавчо-розпорядчих органів, адміністративно-правової відповідальності й адміністративного процесу за радянським правом. Результати такого наукового аналізу знайшли своє відображення у монографічних виданнях Г. П. Бондаренка. При цьому вони отримали практичне застосування, до прикладу, в Кодексі Української РСР про адміністративні правопорушення [3, с. 98].

На початку 1991 року на юридичному факультеті навчалось майже 1 450 студентів. Навчальний процес забезпечували шість кафедр, однією із яких була кафедра державного й адміністративного права, завідувачем якої був доцент В. М. Кампо [3, с. 102].

Тобто, наука адміністративного права продовжила свій розвиток у радянські часи, вивчаючи цю галузь права із погляду радянських юридичних принципів.

Починаючи із моменту відновлення незалежності України, точніше із 1998 року у Львівському університеті імені Івана Франка починає роботу кафедра конституційного, адміністративного та фінансового права, а із 2008 року - окрема кафедра адміністративного та фінансового права, що функціонує саме під такою назвою і 2025 року.

Розвиток адміністративно-правової науки у Львівському національному університеті імені Івана Франка варто розглядати принаймні у двох аспектах: по-перше, слід дослідити розріст цієї єдності правничих знань у стінах самого навчального закладу, а по-друге, слід вивчити, яким чином адміністративно-правова обізнаність, здобута у цьому виші, вплинула на становлення його випускників як фахівців у галузі адміністративного права.

Розглянемо ці хоч і пов'язані між собою, та все ж таки окремі питання детальніше.

Як зазначає Кахнич В., постання та розріст адміністративного права у Львівському університеті має своєрідності, адже вимагає залучення спеціалістів із різних вишів задля обміну досвідом й пропозицій стосовно чинного законодавства, що не було поширеною практикою в XVII–XVIII ст. [4, с. 53].

Вчений зазначає, що зі створенням академії із титулом університету, як було вказано в дипломі польського короля Яна Казимира, римське право навчало засад управлінської діяльності або ж основ адміністративного права [4, с. 55].

З початку її заснування кафедрою адміністрації й економії 1854 року на юридичному факультеті Львівського університету, тимчасово опікувався Ян Паздера, а із 1856 року - практикант фінансової прокуратури Артур Мацейовський. 1860 року її завідувачем було призначено Юліана Дунаєвського, а 1863 року - Йогана Коппеля. Тобто

першим керівником кафедри адміністрації й економії став випускник юридичного факультету Львівського університету Юліан Дунаєвський (1821–1907), який займався і науковою діяльністю і юридичною практикою водночас.

Науковець досліджував фінансове та адміністративне право, зокрема організацію адміністративних одиниць – гмін. Саме цим питанням присвячене його дослідження «Нарис організації адміністративної влади для Галичини» («Zarys organizacjii władz administracyjnych dla Galicji», 1871), роботу над якою Ю. Дунаєвський розпочав у Львові. Варто додати, що починаючи із 1880 та до 1891 року Ю. Дунаєвський обіймав посаду міністра фінансів Австрії, що є промовистим аргументом на користь тези про значний розвиток правничих знань у стінах Львівського університету, зокрема й щодо адміністративного права [4, с. 55-56].

Стосовно професора Йогана Коппеля (1808–1866), то посаду завідувача кафедри адміністрації та економії він обіймав у 1863–1866 роки, а також був деканом юридичного факультету (1863–1864) Львівського університету. Й. Коппель викладав історію й управлінську політику національних економік, австрійське політичне законодавство і європейську статистику. Науковими інтересами вченого охоплювали політичну економію, статистику і законодавство Австрійської імперії, судочинство, торгівельне право й вексельне право, природне право і карне право [4, с. 56].

У практичній площині здобуті у Львівському університеті знання з адміністративного права були втілені випускником його юридичного факультету Іваном Макухом, який серед іншого у добу УНР-ЗУНР задля виховання доброї державної жандармерії створив при Державному Секретаріаті внутрішніх справ спеціальну школу, що мала бути на сторожі державного порядку. В цій школі відбувались також і курси для поліцейських підстаршин, яких Іван Макух призначав чотарями [5, с. 98-102]. Безперечно, що такий фактичний державотворчий вияв знань з адміністративного права, отриманих у стінах Львівського університету, є переконливим доказом високого рівня розвитку адміністративно-правової науки в цьому стародавньому виші.

Випускники юридичного факультету Львівського університету імені Івана Франка продовжували розвиток теорії та практики адміністративного права. Наприклад, вагомий внесок у правову науку здійснив Володимир Старосольський, який здобував знання у тому числі й на юридичному факультеті Львівського університету імені Івана Франка. Як зазначають Токарчук О. та Головка Д., відомий випускник цього вишу робив акцент на обов'язковій відокремленості судової гілки влади від виконавчої, розрізняв наступні різновиди публічно-правового судочинства: карне, адміністративне, політичне (конституційне, судочинство у справах відповідальності міністрів та верховної влади, виборче, інші види політичного судочинства) [6, с. 46].

Ще одним відомим випускником юридичного факультету Львівського університету імені Івана Франка є Олександр Марітчак, який був громадським діячем доби УНР-ЗУНР, практикував як адвокат в міжвоєнний період, також він відомий як професор міжнародного права Українського таємного університету у Львові й Львівського університету та як представник української діаспори в США у повоєнний період. Як зауважує Земан І., 1938 року Марітчак О. опублікував наукове дослідження під назвою: «Організація адміністративної влади в руденькім повіті в листопаді 1918 р.» Стаття вийшла друком у альманасі «Новий Час» [7, с. 54].

Видатним випускником юридичного факультету Львівського університету імені Івана Франка був Володимир Кульчицький, чия наукова діяльність зокрема торкнулась окремих аспектів історії адміністративно-правових відносин. Наприклад, вчений вивчав питання адміністративно-територіального поділу Галичини в 1772–1918 роки [8, с. 134]. Як зазначає Заяць О., Кульчицький В. зробив вагомий внесок в національну юридичну науку, освіту й культуру загалом [8, с. 131].

Помітним та вагомим у правничо-науковому середовищі випускником юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка є Юрій Панейко. Сучасні дослідники називають цього правника не інакше як видатним українським вченим у галузі адміністративного права [9, с. 149]. Як зазначає Вишневський Б., імовірно робота із юнацьких літ в органах влади прищепила Юрію Панейку любов до адміністративного права і місцевого самоврядування, що згодом стало темою дослідження усього його життя [9, с. 149].

Вишневський Б., звертає увагу на те, що в Німеччині під керівництвом професора Ленінга, Юрій Панейко пише працю під назвою «Система урядування в містах у східних провінціях Пруссії у порівнянні з містами в Галичині». В цьому дослідженні серед іншого науковець вперше визначав місцеве самоврядування як: «оперту на приписи закону децентралізовану державну адміністрацію, що виконуючу місцевими органами, які ієрархічно не підлягають іншим органам і є самостійними в межах, визначених законом загально правного порядку» [9, с. 149-150].

Пізніше Юрій Панейко в Парижі публікує одну зі своїх найбільш вагомих праць за назвою: «Генега і підстави європейського самоврядування». Ба більше, саме за цю працю вченого обрали на посаду доцента кафедри адміністрації та адміністративного права у Ягелонському університеті в Кракові [9, с. 149-150]. Далі науковець здобуває ще більше визнання і вже як надзвичайний професор починає роботу на кафедрі адміністрації та адміністративного права Віленського університету, де 1931 року його оберуть деканом [9, с. 150].

Пізніше в Українському вільному університеті у Мюнхені вчений пише дві видатні праці, а саме: «Наука адміністрації та адміністративного права» (1949) та «Теоретичні основи самоврядування» (1963) [9, с. 150].

Як зазначає Вишневський Б., окремим напрямом наукових пошуків Юрія Панейка були фундаментальні питання адміністративного права. Серед іншого, ним детально розкрито сутність й предмет цієї галузі, вчений також самотужки намагався сформулювати мету й обґрунтувати доцільність використання адміністративного розсуду. [9, с. 151-152].

Вишневський Б. звертає увагу на те, що революційною видається позиція Юрія Панейка стосовно адміністративних актів, оскільки практично всі висловлені ним тези узгоджуються з положеннями адміністративістів сьогоденні й загалом – із тенденціями адміністративного права. Так, Юрій Панейко зазначав, що «адміністративні акти – це дії адміністративних органів, які змагають до регулювання індивідуальної адміністративної справи». Крім того, Юрій Панейко провів їх чітку класифікацію адміністративних актів, згрупувавши їх в: «акти піклування», «акти-номінації», «акти-затвердження», «конститутивні акти», «декларативні акти», «зверхні акти» тощо [9, с. 152].

Знаним випускником юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка є також Степан Базилевич. Вчений у вересні 1945 року за підтримки тодішнього декана юридичного факультету Львівського університету професора П. Домбковського був зарахований на посаду старшого викладача кафедри державного та адміністративного права. 1953 року Степан Базилевич захистив дисертацію на тему: «Основи державного ладу народно-демократичної Польщі», що її представлено на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. 1954 року Степана Базилевича обрали доцентом цієї ж кафедри. В 1962-1967 роки науковець обіймав посаду завідувача кафедри державного й адміністративного права юридичного факультету Львівського університету імені Івана Франка. Науковець читав курси з державного права, державного права зарубіжних країн, вів практичні заняття, здійснював керівництво написанням дипломних робіт й підготовкою кандидатських, активно займався навчально-методичною й науковою роботою та, як зазначають Бойко

І. та Олійник Ю., користувався великим авторитетом серед студентів та викладачів [10, с. 231-232].

Висновки. Розвиток адміністративно-правової науки у Львівському національному університеті імені Івана Франка має давню, глибоку та своєрідну історію.

Фактично усі етапи розросту адміністративного права в науковому розумінні знайшли своє осмислення та розробки у стінах Львівського університету, оскільки у ньому вивчались як камеральні, так й поліцейські та власне адміністративні дисципліни.

За великим рахунком постання основ адміністративно-правової науки у цьому вищому навчальному закладі є пов'язаним вже із самим початком його діяльності. Уже на першому етапі роботи Львівського університету вивчались основи публічного права та основи адміністративного устрою європейських країн.

Університет не лише здійснював навчання актуальним тоді дисциплінам, але й пропонував новації, до яких належить вивчення історії адміністративного устрою європейських країн. Це вказує на високий рівень правової науки, зокрема й основ науки адміністративного права, що формувалась тоді.

Водночас на напрямки досліджень адміністративно-правової науки безпосередньо впливали політичні та праві системи держав, у складі яких на той перебувала ця частина України. У добу австрійської влади вивчались основи адміністративного законодавства Австрійської імперії, у добу польського панування досліджувались питання історії, теорії та практики адміністративного права Польщі, а у період СРСР у наукових розробках йшлося про особливості радянського адміністративного права. Та вже із відновленням незалежності адміністративно-правова наука у Львівському університеті імені Івана Франка зосередилась на вивчення сутності та особливостей як національного адміністративного права, так цієї галузі права в цілому, як самостійного правового конструкта та самостійної правової реальності.

Видатною та промовистою особливістю адміністративно-правової науки у стінах Львівського університету є те, що його випускники на практиці демонстрували дієве застосування знань із науки адміністративного права у ході державотворення, як от Іван Макух, або ж продовжували розвиток науки адміністративного права у тому числі й за межами цього вищого навчального закладу, як Юрій Панейко, до прикладу.

Варто зазначити, що напрацювання представників адміністративно-правової науки Львівського університету досягли такого рівня, що їх було використано під час законотворчої роботи. Наприклад, праці Г. П. Бондаренка було застосовано в практичній площині у Кодексі Української РСР про адміністративні правопорушення.

Отже, розвиток адміністративно-правової науки у Львівському національному університеті імені Івана Франка має давню історію, що охоплює усі етапи постання адміністративного права як галузі права та як галузі знань. Адміністративно-правова наука у Львівському національному університеті імені Івана Франка сприяла та сприяє появі нових знань про адміністративно-правові відносини, а також є надійною основою для творення й застосування норм адміністративного права на практиці.

Список використаних джерел:

1. Бойко, І. (2019). Історико-правова школа Львівського університету імені Івана Франка – одна з найдавніших наукових шкіл в Україні. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*, (69), 23–34. https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Monohrafiia_Tyshchyk_Boyko_2024.pdf
2. Бойко, І. (2023). Вступне слово про видатних випускників юридичного факультету Львівського університету та їхню роль в історії українського державотворення. У І. Й. Бойко (Гол. ред.), Ю. В. Олійник (Відп. секр.), *Видатні випускники юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка та їхня роль в історії українського державотворення: збірник матеріалів Міжнародної*

- наукової конференції (м. Львів, 24 березня 2023 р.) (Вип. 3, с. 5–13). Львів. <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Konferentsiia.pdf>
3. Тищик, Б. Й., & Бойко, І. Й. (2024). *Кафедра історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка: історія і сучасність*. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/Monohrafiia_Tyshchuk_Boyko_2024.pdf
 4. Кахнич, В. (2022). Основи розвитку адміністративного права у Львівському університеті. *Wroclawsko-Lwowskie Zeszyty Prawnicze. Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник*, (13), 53–63. https://repozytorium.uni.wroc.pl/Content/140564/PDF/04_V_Kahnnc_Osnovi_rozvitku_u_administrativnogo_prava_u_Lvivskomu_universiteti.pdf
 5. Кольбенко, А. (2023). Макух Іван – видатний діяч Західно-Української Народної Республіки. У І. Й. Бойко (Гол. ред.), Ю. В. Олійник (Відп. секр.), *Видатні випускники юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка...* (Вип. 3, с. 98–102). Львів. <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Konferentsiia.pdf>
 6. Токарчук, О., & Головка, Д. (2023). Видатний науковець і адвокат Володимир Старосольський. У І. Й. Бойко (Гол. ред.), Ю. В. Олійник (Відп. секр.), *Видатні випускники юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка...* (Вип. 3, с. 42–46). Львів. <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Konferentsiia.pdf>
 7. Земан, І. (2023). Олександр Марітчак – адвокат, громадський діяч, професор міжнародного права. У І. Й. Бойко (Гол. ред.), Ю. В. Олійник (Відп. секр.), *Видатні випускники юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка...* (Вип. 3, с. 52–57). Львів. <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Konferentsiia.pdf>
 8. Заяць, О. (2023). Професор Володимир Кульчицький – відомий дослідник правового становища Галичини у складі Австрії та Австро-Угорщини. У І. Й. Бойко (Гол. ред.), Ю. В. Олійник (Відп. секр.), *Видатні випускники юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка...* (Вип. 3, с. 131–141). Львів. <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Konferentsiia.pdf>
 9. Вишневський, Б. (2023). Юрій Панейко – видатний український вчений у галузі адміністративного права. У І. Й. Бойко (Гол. ред.), Ю. В. Олійник (Відп. секр.), *Видатні випускники юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка...* (Вип. 3, с. 149–153). Львів. <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Konferentsiia.pdf>
 10. Бойко, І., & Олійник, Ю. (2023). Степан Базилевич. У І. Й. Бойко (Гол. ред.), Ю. В. Олійник (Відп. секр.), *Видатні випускники юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка...* (Вип. 3, с. 231–232). Львів. <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Konferentsiia.pdf>